

21 ta' Jannar, 1949.

Imħallfin :

Is-S.T.O. Sir G. Borg, Kt., M.B.E., LL.D., *President*.

L-Onor. Prof. Dr. E. Ganado, LL.D.

L-Onor. Dr. L.A. Camilleri, LL.D.

Neg Giuseppe Debono *versus* Giuseppe Fava et.

**Ritrattazzjoni — Dokumenti Deċisivi —
Zball Riżultanti mill-Atti — Par. K u L ta' l-art. 814
tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili.**

Ir-ritrattazzjoni ma tistax tiġi mogħtija fuq il-motiv li wara s-sentenza nstab dokument deċiżiv, kief fil-każ illi dak id-dokument ma kienx possibbli li jiġi eżibit qabel, jew almenu li l-produzzjoni tiegħu kienet diffiċli haġna; u dana apparti milli d-dokument huw deċiżiv jew le.

Lanqas hemm lok għar-ritrattazzjoni fuq il-motiv ta' zball riżultanti mill-atti kief meta dan l-izball ikun jirriżulta mill-atti u d-dokumenti tal-kawża u jkun zball intuwitiv li jidher minn sempliċi konfront tad-dikjarazzjonijiet tas-sentenza ma' l-atti u d-dokumenti tal-kawża, u mhux ikun relativ għall-apprezzament u l-interpretazzjoni ta' dawk il-provi mill-ġudikant.

Il-Qorti — Rat il-petizzjoni ta' l-attur Negozjant Giuseppe Debono, li għal motivi indikati fil-paragrafi K u L ta' l-artikolu 814 tal-Liġijiet ta' l-Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, u prevja r-revoka tas-sentenza mogħtija minn din il-Qorti fil-kawża fl-ismijiet fuq indikati fl-14 ta' Gunju 1948, talab li dik il-kawża tiġi ritrattata u jiġi deċiż għat-tenur tad-domandi dedotti fiċ-ċitazzjoni bil-konferma tas-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Kummerċ fis-26 ta' Gunju 1947; bl-ispejjeż;

Omissis;

Ikkunsidrat;

Illi t-talba għar-ritrattazzjoni tinsab bażata fuq il-motivi

msemmijin fil-paragrafi K u L ta' l-art. 814 tal-Kodiċi tal-Proċedura Civili. Dawk il-paragrafi jikkontemplaw il-każ li jkun instab dokument deċiżiv li l-parti li gġibu ma kienitx taf bih, inkella bil-mezzi li tagħti l-liġi ma setgħetx iġġibu qabel l-imsemmija sentenza tal-14 ta' Gunju 1948, u l-każ li dik is-sentenza kienet l-effett ta' żball li jidher mill-attijiet jew mid-dokumenti tal-kawża. Il-liġi tghid li jitqies li hemm l-iżball fil-każ biss li d-deċiżjoni tkun bażata fuq is-suppożizzjoni ta' xi fatt li l-verità tiegħu tkun bla dubju eskluża, jew fuq is-suppożizzjoni li ma jeżistix xi fatt li l-verità tiegħu tkun stabbilita pożittivament, basta li fil-każ il-wieħed u l-ieħor il-fatt ma jkunx pont kontestat li jkun gie deċiż bis-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi kif gie deċiż minn din il-Qorti fit-30 ta' Marzu 1898 in re "Gellel vs. Mallia" (Kollez. Vol. XVI-I-76), u fit-28 ta' Frar 1934 in re "Alfredo Barbara vs. Giuseppe Barbara", ir-ritrattazzjoni ta' sentenza mħabba li wara li giet mogħtija nstab dokument deċiżiv, "non può avere luogo se non quando era impossibile o molto difficile produrre tale documento nel primo giudizio". Fil-każ tagħna d-dokumenti l-godda prodotti f'dana l-istadju kienu fil-poter ta' l-attur, u seta' faċilment u mingħajr ebda diffikultà jipproduċihom qabel ma giet mogħtija s-sentenza ta' l-14 ta' Gunju 1948. Ma jistax għalhekk jiġi ammess bħala motiv ta' ritrattazzjoni l-fatt li dawk id-dokumenti ma ġewx qabel prodotti, billi setgħu liberament jiġu prodotti; u dan apparti l-kwistjoni jekk l-importanza tagħhom hix deċiżiva bħal ma titlob il-liġi;

Ikkunsidrat;

Illi kwantu għall-motiv l-ieħor allegat in sostenn tad-domanda, jiġifieri "ta' żball li jidher mill-attijiet jew mid-dokumenti tal-kawża", gie kostantement deċiż minn din il-Qorti (3 aprile 1922 in re "Bonnicci vs. Dr. Galea Naudi" Kollez. Vol. XXIV-I-137; 3 febbraio 1930 "Vella Zarb vs. Bartolo", Vol. XXVII-I-433; 28 febbraio 1934 "Barbara vs. Barbara", u 21 ta' Gunju 1937 "Barbara vs. Borg"), l-iżball ta' fatt, b'eccezzjoni jagħti lok għar-ritrattazzjoni, għandu jirriżulta mill-atti u mid-dokumenti tal-kawża, "e deve essere un errore materiale intuitivo, risultante dal semplice confronto delle dichiara-

zioni della sentenza cogli atti e coi documenti, e non relativo ai criteri o caratteri coi quali il fatto è stato appreso dal giudicante, perchè l'apprezzamento e l'interpretazione del fatto costituiscono l'insindacabile convincimento del giudicante. L'errore di fatto deve inoltre trovarsi in rapporto di causalità con la decisione, ed è necessario che il fatto non abbia formato un punto controverso e deciso con la sentenza impugnata";

Meta jiġu applikati għall-każ in eżami d-dispożizzjoni tal-liġi fuq miġjuba u l-ġurisprudenza fuq citata, jidher ċar li lanqas għal dan it-tieni motiv ma tista' tiġi milqugħa t-talba ta' l-attur għar-ritrattazzjoni tal-kawża. Infatti huwa jippretendi li mid-dokumenti eżibiti u mix-xhieda li nstemgħu kien hemm prova biżżejjed li huwa kien grossista, mentri din il-Qorti, wara li eżaminat dawk id-dokumenti u dawk ix-xhieda, u kkommentat fuqhom fis-sentenza, waslet għall-konkluzjoni li grossista ma kienx, u għalhekk caħditu mit-talbiet tiegħu. L-apprezzament u l-interpretazzjoni ta' dawk il-provi jikkostitwixxu l-konvinciment insindakabili tal-ġudikant, u dawk il-provi kienu jaġġiraw fuq il-pont kontrovers u maqtugħ bl-imsemmija sentenza tal-14 ta' Ġunju 1948;

Għaldaqshekk;

Tirrespingi t-talba ta' l-attur għar-revoka tas-sentenza ta' din il-Qorti ta' l-14 ta' Ġunju 1948 u għar-ritrattazzjoni tal-kawża b'dik is-sentenza maqtugħa; bl-ispejjeż kontra l-attur.